

Pacte per l'adaptació de la ciutat als ritmes de vida de les persones

"Per una ciutat que promou la millora de la **qualitat de vida** i aposta per la **sostenibilitat** i la **innovació social**"

PROPOSTA DE BASES

Esborrany del 8 de juliol de 2010

Preàmbul

Les Bases del “Pacte per l’adaptació de la ciutat als ritmes de vida de les persones” són un instrument de treball, un fòrum per **construir conjuntament** (administració local, associacions i entitats) **una ciutat al servei dels ritmes de vida de les persones**. El Pacte és, doncs, **un organisme viu que evoluciona d’acord amb els nous reptes que genera Barcelona**, és una taula de diàleg i de compromís recíproc, una fórmula per arribar a acords.

El document de Bases del Pacte és el resultat del debat i compromís de diferents agents que han participat en la seva elaboració a través d’una fase de treball interna, que ha comptat amb la participació de personal municipal de diversos sectors i districtes de l’Ajuntament, i **comptarà amb** una fase externa, implicant al principal òrgan de participació, el **Consell de Ciutat**, a través d’una **Comissió de treball**.

El pacte neix amb la voluntat de:

- **Que es constitueixi com un acord obert a tothom, amb vocació de ser subscrit per altres agents**, associacions o entitats que estiguin a favor dels seus principis i accions. Alhora, per assegurar una ciutat més adaptada als ritmes de vida de les persones no només a la nostra ciutat, seria desitjable i encoratjador que la iniciativa de Barcelona es fes extensible a l’àmbit metropolità i fos assumida per altres ens polítics, gestors o administradors.
- **Que el Pacte no sigui el final d’un procés de reflexió i consens, sinó l’inici d’un treball comú**, que es concreti en actuacions conjuntes.

Barcelona, una ciutat adaptada als ritmes de vida de les persones

En els darrers anys Barcelona ha viscut **canvis profunds**, canvis que han acompanyat el pas de les ciutats industrials a les ciutats modernes. **La ciutat d'ara ha de fer front a necessitats cada vegada més variades i canviants.**

Diverses investigacions mostren que els grans processos de transformació contemporanis han trasbalsat les formes de vida i han desestabilitzat el fràgil equilibri de la gestió del temps quotidià. Les dades indiquen que el temps està mal repartit, que genera tensions i que és un problema social.

L'actual context de crisi econòmica ha de servir perquè la societat reflexioni sobre com hauria de ser el futur i **constitueix una oportunitat per impulsar un model de ciutat** que haurà de pivotar necessàriament en l'eix de la sostenibilitat econòmica, social i mediambiental per tal de garantir la qualitat de vida de les persones que hi viuen i de les generacions vinents.

El gener d'enguany, l'alcalde cloïa el seu discurs dient que la inèrcia no permetrà donar una resposta adequada el 2020 a molts dels reptes que ara estan plantejats.

Les claus: dinàmica econòmica, formació i creació, transformació i sostenibilitat, cohesió social i proximitat, metròpolis i capitalitat.

En aquest sentit, **el temps és un element estratègic i transversal cabdal** en les polítiques públiques de Barcelona. No es tracta només de conciliar horaris per millorar la qualitat de vida personal, sinó de veure com un tipus de ciutat com Barcelona és capaç d'aplicar polítiques globals que des de la proximitat i la transversalitat **permetin adaptar-se a unes necessitats que són diferents a les de fa deu anys i que seran diferents d'aquí als propers deu.**

Disposem d'indicadors que permeten visualitzar les principals característiques de la Barcelona que ve. Són tendències globals que cal tenir en compte en la planificació de la ciutat. Les principals **tendències de futur** són:

- **La ciutat sempre oberta.** Barcelona tendeix a convertir-se en una ciutat de serveis les 24 hores del dia, els 7 dies de la setmana.
- **Els ritmes i horaris es diversifiquen.** La ciutat respon a una pluralitat de motivacions, interessos i perfils, amb uns serveis i equipaments públics adequats a les noves formes de vida.

- **Avenços tecnològics amb impacte en tots els àmbits de la vida.** Les tecnologies generaran noves oportunitats de relació amb la ciutadania.
- **Canvis en el mercat de treball i flexibilització dels horaris i ritmes de treball.** El treball s'integra amb la resta de vida quotidiana i hi ha més facilitats per compatibilitzar els temps.
- **Canvis demogràfics i a les llars.** A la Barcelona que ve, la cura de les persones és una qüestió de corresponsabilitat pública i privada.
- **Integració metropolitana.** La ciutat metropolitana ha de tenir una xarxa de transport públic de qualitat i alhora econòmicament sostenible que satisfaci una mobilitat cada vegada més complexa.
- **El barri és un centre d'activitat i de cohesió social.** Es demana proximitat com a un factor de qualitat de vida i espais públics que facilitin la cohesió.
- **Simultaneïtat d'usos.** Els serveis s'integren en els equipaments amb diferents usos, per a diferents grups social, en diferents horaris.
- **Emergeixen nous valors sobre els temps i creix la demanda ciutadana.** El temps s'introduirà com un indicador més de qualitat de vida.

Aquestes dinàmiques aniran evolucionant en els pròxims anys. Els conceptes a partir dels quals hem concebut el desenvolupament urbà han de ser repensats. La ciutat fins ara ha donat respostes permanents, col·lectives i homogènies a les necessitats ciutadanes. Però la ciutat d'ara ha de fer front a necessitats cada vegada més variades i canviants. En aquest sentit, el funcionament de la ciutat en el seu conjunt, els equipaments i serveis que aquesta posa a l'abast dels seus ciutadans i ciutadanes i els horaris a partir dels quals aquests hi tenen accés, han de poder donar resposta a l'evolució de les necessitats individuals i socials.

El model Barcelona, basat en el temps de les persones, ha de seguir **dues línies estratègiques**:

1. Incidir en la **millora de la qualitat de vida de la ciutadania** i construir una ciutat més sostenible, amb més cohesió social, equitat i paritat. Per tal d'aconseguir aquest objectiu s'ha de treballar en **tres eixos d'actuació**:
  - a) **Accessibilitat.** Els serveis i equipaments s'adaptin als nous ritmes de vida de les persones; es facilita l'accés a informació i a la gestió de tràmits.

- b) **Proximitat.** El barri és un eix vertebrador. S'hi localitzen equipaments i serveis a les persones; es facilita la mobilitat; es dissenya l'espai urbà pensant en les persones al llarg del cicle de vida.
- c) **Sostenibilitat.** Sostenibilitat econòmica, mediambiental i social. El temps de les persones és considerat un valor social i un indicador de qualitat de vida; Barcelona és un model de ciutat que busca l'equilibri entre la competitivitat, els recursos energètics i el benestar quotidià.

2. **Promocionar Barcelona com una ciutat socialment innovadora,** reconeguda per compatibilitzar la competitivitat i el benestar. Una ciutat metropolitana que es distingeix per construir un futur amb més igualtat, amb més equitat i paritat, més competitiva, més sostenible i amb més cohesió social.

En resum,

El model Barcelona és el d'una ciutat que està sempre oberta, que acull ritmes i horaris plurals, que fomenta l'harmonització entre els temps de treball, familiar i personal, que dona serveis a les empreses i a les famílies per fer-ho possible, una capital metropolitana i una ciutat global, una ciutat competitiva i sostenible, que segueix tenint els barris com a eix vertebrador, amb equipaments i serveis adequats als temps de les persones, i una ciutat que aprofita les tecnologies per guanyar qualitat de vida, per fer de Barcelona una ciutat del temps de les persones.

Objectius

- 1) Adaptar els **horaris i usos dels equipaments i serveis** a les necessitats de les persones usuàries, optimitzant l'ús dels espais i impulsant activitats pensades per a les famílies.
- 2) Continuar apostant per **activitats i programes de proximitat i suport a la vida quotidiana**.
- 3) Proporcionar **informació** conjunta i accessible sobre els equipaments i serveis clau, potenciant l'**administració electrònica** per tal de guanyar temps per fer tràmits i accedir a recursos.
- 4) Dissenyar l'**espai públic** en funció de les necessitats detectades a nivell dels barris, fomentant espais amb diferents usos en diferents horaris i espais que promoguin la relació i la convivència.
- 5) Repensar la **xarxa de mobilitat** en funció de les necessitats detectades a nivell del territori, fomentant l'ús del transport públic connectat amb l'Àrea metropolitana.
- 6) Introduir la perspectiva d'usos del temps en l'aplicació de la **Llei de barris** i en el disseny dels **Plans de futur dels barris**.
- 7) Potenciar l'ús de les **tecnologies** al servei de les persones, reforçant l'**alfabetització digital** i la xarxa pública de connexió a Internet.
- 8) Treballar conjuntament amb les **empreses i entitats** de la ciutat per avançar cap a un nou model d'organització del **temps del treball** compatible amb el temps de vida quotidiana.
- 9) Incidir en un **canvi del model organitzatiu de l'Ajuntament**, potenciant una nova cultura del treball més eficient, tot orientant la feina al servei de la ciutadania tenint en compte l'harmonització dels diferents temps (personal, laboral i familiar) del personal municipal.
- 10) Incidir en la **sensibilització** sobre els usos del temps com a paradigma de la qualitat de vida, la sostenibilitat i la innovació social, treballant de forma **concertada** amb els agents clau.

Objectiu 1) Adaptar els horaris i usos dels equipaments i serveis a les necessitats de les persones usuàries, optimitzant l'ús dels espais i impulsant activitats pensades per a les famílies.

- **Vincular la planificació d'equipaments i serveis** (centres esportius, centres culturals, biblioteques, centres cívics, museus, escoles bressol, centres de serveis socials, espais juvenils, centres de recursos per a les dones, ...) **amb els usos del temps, tot adaptant els horaris i usos a les necessitats de les persones usuàries**, tenint en compte les diferents franges horàries i períodes de l'any (dies laborables, caps de setmana, períodes de vacances, horari diürn i nocturn, ...).
- **Generar una reflexió per aprofundir sobre els avantatges i inconvenients d'apostar per un model de grans equipaments de zona** (tipus Sant Martí), que concentren diferents serveis des d'una sola gestió i redueixen les despeses i els temps de desplaçament, **o bé per un model d'equipaments petits de proximitat** (tipus Fort Pienc), que afavoreixen el teixit social i funcionen de forma integrada si estan ben coordinats. En funció del territori serà més adequat un model o l'altre.
- **Impulsar activitats en els equipaments**, amb horaris flexibles adaptats als diferents tipus de públic, **especialment activitats intergeneracionals per a fer conjuntament en família i activitats simultànies per a diferents franges d'edat**, afavorint que els membres d'una mateixa família coincideixin en horaris.
- **Facilitar que es puguin aprofitar els espais dels equipaments fora de l'horari habitual per dotar als barris de més indrets on desenvolupar activitats**, ja sigui en dies laborables, els caps de setmana o durant les vacances escolars, afavorint els diferents usos dels equipaments en diferents horaris i la diversitat de persones usuàries.
- **Potenciar l'ús autònom de determinats espais dels equipaments per part de col·lectius que vulguin desenvolupar iniciatives**, tot afavorint la flexibilitat d'horaris i vetllant per a que tothom tingui les mateixes possibilitats de fer ús dels espais.

Objectiu 2) Continuar desenvolupant activitats i programes de proximitat i suport a la vida quotidiana.

- **Continuar estenent el programa “Temps de barri”¹** que, partint d'un diagnòstic participat per detectar necessitats, facilita que la ciutadania pugui fer ús dels equipaments dels barris i disposar d'una oferta d'activitats fora de l'horari habitual, tot implicant a les entitats i agents del territori. Actualment aquest programa intervé en el temps educatiu (facilitant que les famílies puguin fer ús dels patis escolars dels barris on viuen i disposin d'una oferta d'activitats educatives en horari extraescolar) i s'està ampliant a l'àmbit esportiu.
- **Potenciar els serveis de suport a la cura**, amb programes d'assessorament i recolzament a les famílies quan aquestes tenen fills o programes de respir per a qui es fa càrrec de persones dependents, **i les xarxes d'intercanvi**, com els bancs del temps, per a ajudar a les famílies i a la ciutadania en general a millorar l'harmonització del seu temps.
- **Seguir augmentant les places de les escoles bressol**, potenciant serveis complementaris més flexibles per tenir cura dels infants en diferents franges horàries.
- **Continuar desplegant el servei d'atenció domiciliària i la teleassistència**, afavorint que les persones amb dependències rebin una atenció adequada i puguin continuar vivint al seu entorn habitual, afavorint així la cohesió social.
- **Adaptar els horaris dels mercats municipals, potenciant els serveis complementaris** com la compra a domicili, la compra on-line o els serveis de cura dels infants mentre mares i pares compren, i analitzar les necessitats respecte els horaris del comerç de proximitat.

---

¹Informació: http://w3.bcn.es/XMLServeis/XMLHomeLinkPI/0,4022,294047535_294107886_2,00.html

Objectiu 3) Proporcionar informació conjunta i accessible sobre els equipaments i serveis clau, potenciant l'administració electrònica per tal de guanyar temps per fer tràmits i accedir als recursos.

- **Dissenyar un mapa d'usos i horaris sobre els temes clau de la ciutat** (mercats, centres cívics, centres esportius, escoles bressol, centres educatius, ambulatoris, centres socials, ...), pensant els horaris i usos dels serveis i equipaments d'un territori de forma integrada, i garantint que la informació arribi a tota la ciutadania.
- **Adaptar els horaris d'atenció a la ciutadania a les franges horàries en què pot accedir-hi i potenciar la "finestra única"** per a realitzar tràmits i oferir informació en diversos àmbits, **analitzant com es pot reduir el temps per fer tràmits per part de les empreses i entitats**, i establint compromisos de servei respecte el límit màxim de dies per a efectuar-los.
- **Potenciar l'administració electrònica** (respecte als tràmits, la concertació prèvia de visites, la difusió d'informació sobre els serveis de la ciutat a través d'Internet, ...) **per tal de guanyar temps, de forma proactiva, accessible i adaptada a les necessitats de la ciutadania**, afavorint que els tràmits presencials, telefònics i telemàtics estiguin integrats i vetllant per la coordinació entre les diferents administracions.

Objectiu 4) Dissenyar l'espai públic en funció de les necessitats detectades a nivell dels barris, fomentant espais amb diferents usos, horaris i espais que promoguin la relació i la convivència.

- **Conèixer i analitzar les realitats i necessitats respecte a l'ús de l'espai públic** (flux de circulació de persones, usos per part de les persones usuàries, ...), **per tal de dissenyar actuacions personalitzades en cadascun dels barris** i fomentar la cohesió tot partint d'una concepció global de ciutat.
- **Introduir el criteri multidisciplinari** (social, urbà, ambiental, ...) **en el disseny dels espais públics**, intervenint des de la transversalitat dels diferents serveis municipals implicats, i comptant amb la participació del veïnatge i les persones usuàries.
- **Fomentar espais amb diferents usos en diferents horaris** (carrils de trànsit que poden ser d'aparcament durant la nit o el cap de setmana, carrers que es poden "peatonalitzar" en franges horàries concretes per fer activitats com la promoció del comerç, places amb espais pensats per a infants i per a la gent gran, ...), gestionant-los de manera adequada per a prevenir conflictes i ordenant l'horari de les activitats que conflueixen en un mateix espai.
- **Promoure l'ús de l'espai públic com a espai de relació** a través d'agents dinamitzadors, **fent pedagogia per fomentar una convivència segura i no segregada de l'espai públic**, vetllant per un equilibri entre l'activitat i el descans, i fomentant la corresponsabilitat de la ciutadania.
- **Estendre els espais verds de proximitat per a gaudir del temps lliure** (amb activitats educatives i culturals en espais oberts, espai de pic-nic, recorreguts per a fer esport, horts urbans, ...).
- **Continuar avançant en la millora de l'accessibilitat de l'espai públic** per a que no hi hagi limitacions per a moure's per la ciutat.

Objectiu 5) Repensar la xarxa de mobilitat en funció de les necessitats detectades a nivell del territori, fomentant l'ús del transport públic connectat amb l'Àrea metropolitana.

- **Analitzar els hàbits de mobilitat de la ciutadania i fomentar l'ús del transport públic** (metro, bus diürn, bus nocturn, bus de barri, bicing, ...) **adaptat a les necessitats detectades** (en relació als horaris, als itineraris, a la freqüència de pas, a les persones que s'han de desplaçar per anar a treballar a llocs on hi ha una mancança de transport públic...).
- **Pensar la xarxa de mobilitat ciutadana a nivell de territori, apostant per un sistema radial i garantint-ne la seva connectivitat** amb els diferents mitjans de transport i amb l'Àrea metropolitana.
- **Potenciar i estendre la informació sobre la xarxa de transport públic a través de sistemes d'informació a l'usuari** (freqüència de pas, connexions, ...) **i sobre l'estat del trànsit**, fent ús de les tecnologies mòbils.
- **Seguir estenent els camins escolars² a tots els districtes i barris de la ciutat**, com a concepte de ciutat amable i estratègia participativa d'educació per a la mobilitat i la convivència en entorns escolars.
- **Continuar avançant en la millora de l'accessibilitat del transport públic** per a que no hi hagi limitacions per a moure's per la ciutat.
- **Estendre les experiències de càrrega i descàrrega de mercaderies de forma silenciosa en horari nocturn**, contribuint a l'esponjament del tràfic durant el dia.

---

²Informació: http://w3.bcn.es/XMLServeis/XMLHomeLinkPI/0,4022,1013010310_1019218158_2,00.html

Objectiu 6) Introduir la perspectiva d'usos del temps en l'aplicació de la Llei de barris i en el disseny dels Plans de futur dels barris.

- **Introduir la perspectiva d'usos del temps en l'aplicació de la Llei de barris**, que incideix en l'actuació integral a escala urbanística, social i econòmica en els barris que són objecte d'intervenció, fent propostes concretes per donar coherència interna als barris i comptant amb un assessorament per impulsar els usos del temps en la planificació.
- **Incidir en la perspectiva d'usos del temps en els processos de disseny dels Plans de futur dels 73 barris de Barcelona** (amb visió 2020).
- **Seleccionar un districte o alguns barris com a prova pilot per elaborar un pla d'usos i horaris**, pensant en els equipaments i serveis de forma integral i treballant des de la concertació amb els diferents agents implicats.
- **Crear mecanismes de coneixement sobre les necessitats de les persones i del teixit social d'un territori**, i implicar a les persones usuàries i gestores dels equipaments i serveis en el disseny i la planificació dels horaris i les activitats dels mateixos.
- **Millorar la coordinació i els canals de comunicació entre els diferents equipaments i serveis d'un territori**, entre el territori i els sectors, i entre els sectors, impulsant la planificació des del microterritori tot partint d'un marc general i aprofitant els recursos existents.

Objectiu 7) Potenciar l'ús de les tecnologies al servei de les persones, reforçant l'alfabetització digital i la xarxa pública de connexió a Internet.

- **Crear equipaments virtuals** (com un centre cívic virtual o una biblioteca digital) **per poder accedir-hi des de qualsevol lloc a qualsevol hora**, que facilitin l'accés a continguts i activitats (sense despeses d'atenció presencial), i facin difusió dels equipaments municipals.
- **Generar una xarxa d'espais wifi³ a la ciutat que facilitin la gestió del temps de treball, d'estudi o per fer gestions**, promovent el treball mòbil i posant a disposició serveis complementaris com impressores per tal de poder realitzar totes les gestions necessàries.
- **Promoure espais interactius 2.0 a la Xarxa per als agents socials**, impulsant comunitats de pràctica que intercanviïn informació i potenciïn l'aprenentatge col·lectiu.
- **Reforçar les accions d'alfabetització digital en entorns de proximitat**, realitzant formacions especialment adaptades a la gent gran i a les persones que tenen més dificultats, per garantir l'accés a la informació i als serveis i tràmits on-line per part de tota la ciutadania.
- **Millorar la xarxa pública de connexió a Internet**, dotant els diferents equipaments públics de més ordinadors i estenent el wifi municipal.

---

³Informació: <http://www.tercerlloc.cat/>

Objectiu 8) Treballar conjuntament amb les empreses i entitats de la ciutat per avançar cap a un nou model d'organització del temps del treball compatible amb el temps de vida quotidiana.

- **Continuar impulsant serveis de suport i assessorament a empreses i entitats** (a través de l'acompanyament de les persones emprenedores, la generació de xarxes de cooperació entre les empreses de recent creació, la formació de professionals en sectors econòmics emergents, la generació d'ocupació respecte als col·lectius amb més dificultats, ...), **tot adaptant els horaris d'atenció al públic en aquests àmbits, agilitzant els tràmits i potenciant les tecnologies** com a canal de relació que permet guanyar temps.
- **Promoure la responsabilitat social de les empreses i entitats en l'àmbit dels usos del temps**, donant suport per desplegar plans d'usos del temps, i incentivant i premiant a aquelles organitzacions que aposten per implantar mesures en aquest àmbit.
- **Incorporar el treball per objectius** (prioritzant els resultats per sobre de la presència física a la feina) **i promoure uns horaris laborals més racionals, avançant en la flexibilitat i l'equitat de gènere.**
- **Incentivar un major ús de les tecnologies i les seves aplicacions**, ja que fan possible una millor gestió del temps per part de les persones i al mateix temps afavoreixen la millora de la competitivitat de les organitzacions.
- **Continuar impulsant la Xarxa d'empreses NUST⁴** (Nous Usos Socials del Temps) com a iniciativa per compartir bones pràctiques sobre usos del temps entre empreses de la ciutat, ja que ajuda a fidelitzar el talent, reduir l'absentisme laboral, i millorar la paritat i el clima laboral, apostant per un model productiu socialment sostenible.

---

⁴Informació: <http://w3.bcn.cat/XMLServeis/XMLHomeLinkPI/0,4022,1013028304,00.html>

Objectiu 9) Incidir en un canvi del model organitzatiu de l'Ajuntament, potenciant una nova cultura del treball més eficient, tot orientant la feina al servei de la ciutadania tenint en compte l'harmonització dels diferents temps (personal, laboral i familiar) del personal municipal.

- **Potenciar el treball per objectius i resultats**, analitzant les tasques i càrregues de treball conjuntament entre equips i responsables, tot orientant la feina al servei de la ciutadania i aconseguint més flexibilitat, i **fent més avaluació**, amb l'establiment d'un sistema d'indicadors.
- **Aprofitar les potencialitats que ofereixen les tecnologies per guanyar temps** (a nivell de la gestió de projectes, dels tràmits interns i externs, ...), i impulsar proves pilot de treball mòbil (teletreball) durant una part de la jornada laboral per a determinats perfils.
- **Estudiar i fer seguiment dels impactes de les mesures de conciliació i flexibilitat** (permisos, llicències, reduccions de jornada, ...), **incidint en el canvi cultural** que fomenti la confiança en una nova cultura del treball, realitzant sessions informatives i formatives.
- **Seguir avançant en la flexibilitat horària i l'ús eficaç del temps** (més flexibilitat respecte les vacances, impuls de bancs de temps, reducció de la franja horària fixa, més jornades parcials, ...) tenint en compte les necessitats de la ciutadania i les del personal municipal, treballant en el marc de la negociació col·lectiva.
- **Reduir el nombre de reunions, prioritzant la seva agilitat i utilitat** (reunions que durin com a màxim una hora i mitja).
- **Facilitar la participació ciutadana amb horaris raonables**, tot planificant-les per que es facin en horari adequat per a tothom, ja que aquests influeixen en el perfil de les persones participants (millor fer reunions a partir de les cinc o sis de la tarda), i aprofitant les tecnologies.
- **Promoure mesures que incideixin en l'equitat de gènere i els usos del temps**, com per exemple els Plans d'Igualtat de l'Ajuntament de Barcelona.

Objectiu 10) Incidir en la sensibilització sobre els usos del temps com a paradigma de la qualitat de vida, la sostenibilitat i la innovació social, treballant de forma concertada amb els agents clau

- **Potenciar els usos del temps com a paradigma de la sostenibilitat i la innovació social**, tenint en compte que Barcelona promou el desenvolupament econòmic al mateix temps que la **qualitat de vida**.
- **Incidir en la importància de l'harmonització dels temps** (temps per estudiar, per tenir cura de familiars, per educar, per treballar, per fer salut, ...), **tenint en compte les diferents necessitats al llarg del cicle vital**, fomentant la corresponsabilitat i els hàbits saludables a nivell de la ciutadania, en la línia d'altres països europeus.
- **Posar en marxa un mòdul de formació per visualitzar, entendre i compartir el concepte d'usos del temps des dels diferents sectors i districtes de l'Ajuntament** per tal de tenir present l'harmonització dels temps ciutadans en la planificació de serveis, equipaments i espais.
- **Elaborar guies breus de recomanacions** en diferents àmbits concrets per tal millorar l'ús del temps, **crear un banc de projectes municipals** per donar a conèixer totes aquelles actuacions que s'estan realitzant, i **continuar elaborant publicacions** per sensibilitzar.
- **Seguir impulsant la Xarxa de ciutats europees en Usos del Temps** (que incorpora a ciutats com Barcelona, París o Torino)⁵, amb l'objectiu d'avançar en la definició conjunta de polítiques de temps.
- **Treballar els projectes territorials d'usos del temps de forma concertada amb els agents del territori**, reunint-los en espais de debat que permetin copsar les necessitats i punts de vista d'aquells que estan més implicats en cada cas, tot impulsant aquesta metodologia com a aspecte clau per a avançar adequadament en la millora dels usos del temps de la ciutat.

---

⁵Informació: <http://www.laboratorideltemps.org/>, http://www.paris.fr/portail/politiques/portal.lut?page_id=8161, <http://www.comune.torino.it/tempieorari/web/>